

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการ
พุทธศักราช ๒๔๗๑

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรวางระเบียบข้อบังคับว่าด้วยข้าราชการตุลาการเพิ่มเติมกฎหมายอันมีอยู่ฉบับนี้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยบทมาตราต่อไป

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ ตลาการ พุทธศักราช ๒๔๗๑”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๓ ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อการนี้ ให้มีอำนาจออกกฎเสนาบดีซึ่งเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๔ ข้าราชการตลาการนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินจะได้ทรงตั้งเลื่อนหรือถอนโดยพระบรมเดชนาภาพให้เป็นหน้าที่เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การย้ายข้าราชการตลาการนั้น เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจสั่ง แล้วนำความขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุมัติ

มาตรา ๕ ผู้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการตลาการ ต้องเป็นผู้มีนิสัยดีและเป็นบุคคลที่จะกล่าวต่อไปนี้ คือ

(๑) มีสัญชาติเป็นชาวสยาม

(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปี

(๓) ไม่เป็นผู้มีโรคหรือกายพิการทุพพลภาพหรือจิตต์
ฟื้นเพื่อนไม่สมประกอบเป็นเหตุให้ไร้สามารถหรือไม่สมควร
ที่จะรับราชการ

(๔) ไม่เป็นคนมีหนี้สินล้นพ้นตัว

(๕) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาให้จำคุก เว้น
แต่ความผิดฐานลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยฐาน
ประมาท

(๖) สอบไล่กฎหมายได้รับประกาศนียบัตรชั้นเนติ
บัณฑิตและเป็นสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภาแล้ว หรือได้
รับประกาศนียบัตรจากโรงเรียนกฎหมายในเมืองต่างประเทศ
ซึ่งเสนอคดีกระทรวงยุติธรรมรับรองว่าเสมอด้วยประกาศนียบ
ัตรเนติบัณฑิต

(๗) เคยกระทำการใช้วิชากฎหมายในสำนักทนายความ
หรือในกรมอัยการ หรือในกรมหรือศาลใด ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับ
กระทรวงยุติธรรม

มาตรา ๖ ท่านมิให้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณา
ขอพระราชทานตั้งผู้ใดเป็นข้าราชการตุลาการ เว้นแต่ผู้นั้น
จะได้ฝึกหัดเป็นผู้พิพากษามาแล้วไม่น้อยกว่าปีหนึ่งเป็นที่
พอใจของเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

การสั่งให้เข้าฝึกหัดเป็นผู้พิพากษานั้นอยู่ในอำนาจเสนา
บดีกระทรวงยุติธรรม

ท่านว่าบทบัญญัติข้างบนนี้ยกเว้นได้ดังต่อไปนี้

(ก) ข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าชั้นปลัดกรมใน
กระทรวงยุติธรรมหรือในกรมอัยการ

(ข) ทนายความซึ่งได้ว่าความมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา ๗ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๕ และ ๖ ท่านมิให้
นำมาใช้เมื่อรัฐบาลตั้งบุคคลสัญชาติต่างประเทศซึ่งได้ทำ
สัญญาจ้างไว้เป็นข้าราชการตุลาการ

มาตรา ๘ ยศข้าราชการตุลาการนั้น ท่านให้เป็นไป
ตามมาตรา ๒๖ วรรค ๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑

มาตรา ๙ ข้าราชการตุลาการจะได้รับพระราชทานเงิน
เดือนตามอัตราที่ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตไว้

เมื่อออกจากราชการมีสิทธิจะได้รับพระราชทานบำเหน็จ
บำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ

มาตรา ๑๐ ข้าราชการตุลาการต้องรักษาดนให้เป็นผู้มี
ชื่อเสียงดีและอุทิศเวลาทั้งหมดของตนให้แก่ราชการ

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ข้าราชการตุลาการประกอบกิจการ
ค้าหรือเป็นตัวกระทำการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรา ๑๒ ข้าราชการตุลาการต้องปฏิบัติคำสั่งเสนาบดี
กระทรวงยุติธรรม หรือหัวหน้าศาลในประเภทงานที่เกี่ยวข้อง
กับกิจการภายในของศาล แต่มีอิสระในการพิจารณา
พิพากษาคดี

มาตรา ๑๓ โทษผิดวินัยตามพระราชบัญญัตินี้มี ๔ สถาน คือ

(๑) ไล่ออก

(๒) ลดตำแหน่งหรือลดชั้น

(๓) ตัดเงินเดือน

(๔) กำหนดโทษเป็นลายลักษณ์อักษร

มาตรา ๑๔ การลงโทษสถานไล่ออกจากราชการนั้นทำได้ต่อ
เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต ส่วนการลงโทษ
สถานอื่นเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจทำได้โดยลำพัง

มาตรา ๑๕ โทษสถานไล่ออกนั้น ท่านกำหนดไว้
สำหรับกรณีต่อไปนี้

(ก) ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

(ข) ต้องพระราชอาชญาเจ้าคุณในความผิดอาชญา

(ค) มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(ง) ประพจน์ช้อย่างร้ายแรง

มาตรา ๑๖ ข้าราชการตุลาการผู้กระทำผิดวินัยอย่างอื่น นอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๕ นั้น ท่านว่าต้องระวางโทษลดตำแหน่ง ลดชั้น ตัดเงินเดือนหรือกำหนดโทษเป็นลายลักษณ์อักษร ตามแต่เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมจะเห็นสมควร

การลงโทษฐานผิดวินัยตามมาตรานี้ ความผิดครั้งหนึ่ง ท่านว่ามีให้ลดตำแหน่งหรือลดชั้น มากกว่าตำแหน่งหนึ่งหรือชั้นหนึ่ง หรือตัดเงินเดือนมากกว่าเดือนหนึ่ง แต่การลดตำแหน่งซึ่งข้าราชการตุลาการได้รับตั้งโดยพระบรมราชโองการนั้น จะทำได้ต่อเมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต

มาตรา ๑๗ การลงโทษฐานผิดวินัยนั้น ท่านว่าต้องให้โอกาสแก่ข้าราชการตุลาการเพื่อชี้แจงหรือแก้ตัวต่อหัวหน้าก่อน คำชี้แจงหรือข้อแก้ตัวนั้น ถ้าทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือหัวหน้าได้บันทึกไว้และลงลายมือชื่อทั้งสองคนแล้ว ให้เสนอต่อเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมจะตั้งกรรมการไต่สวนมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามนายก็ได้ กรรมการนั้นต้องเป็นข้าราชการตุลาการ และนายหนึ่งต้องมียศเสมอหรือสูงกว่า

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๗๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๕ หน้า ๔๐๕

ข้าราชการผู้ที่ต้องไต่สวนนั้น เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมจะ
เข้านั่งเป็นกรรมการด้วยก็ได้ ข้าราชการผู้นั้นท่านให้มีโอกาส
ชี้แจงหรือนำพยานมาแสดง ในการไต่สวนนั้น กรรมการมี
อำนาจหมายเรียกพยานมาสาบานเบิกความ เมื่อเสร็จการ
ไต่สวนแล้วให้ทำรายงานเสนอเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

มาตรา ๑๔ เมื่อข้าราชการตุลาการเกี่ยวข้องต้องกรณี
ดังระบุไว้ในมาตรา ๑๕ ถ้าเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมเห็น
ว่าจะให้คงอยู่ในหน้าที่ระวางไต่สวนหรือพิจารณาจะเป็นการ
เสียหายแก่ราชการไซ้ จะสั่งพักหน้าที่ราชการระวางนั้นก็ได้

มาตรา ๑๕ การให้พักหน้าที่ราชการนั้น ท่านให้พัก
ได้ไม่เกินเวลาไต่สวนหรือพิจารณา เมื่อไต่สวนหรือพิจารณา
แล้ว ถ้าปรากฏว่าข้าราชการผู้นั้นมิได้มีมลทินความผิดไซ้
ท่านว่าต้องให้กลับคืนเข้าตำแหน่งเดิม ถ้าปรากฏว่าถึงแม้
การไต่สวนหรือพิจารณาจะไม่ได้ความเป็นสัจย์ว่า ผู้ที่ถูกสั่ง
ให้พักได้กระทำความผิดแต่ก็มีมลทินอยู่ ถ้าเสนาบดีกระทรวง
ยุติธรรมเห็นว่าจะให้กลับคืนเข้าตำแหน่งเดิมอาจเสียหาย
แก่ราชการ จะไม่ให้กลับคืนเข้าตำแหน่งเดิมก็ได้ แต่ถ้า
เห็นว่าผู้นั้นยังอาจจะเป็นประโยชน์แก่ราชการในตำแหน่งอื่น

เล่ม ๕๕ หน้า ๔๑๐ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๔๗๑

ใดที่เสมอหรือต่ำกว่าตำแหน่งเดิม จะรับเข้าตำแหน่งเช่น
นั้นก็ได้

มาตรา ๒๐ เงินเดือนของผู้ที่ถูกสั่งให้พักหน้าที่ราชการ
ดังกล่าวมานั้น ให้ปฏิบัติการตามกฎหมายคดีกระทรวงพระ
คลังมหาสมบัติ ว่าด้วยเงินเดือนระวางต้องคดีอาญาซึ่งใช้
อยู่ในเวลานั้น

มาตรา ๒๑ ข้าราชการตุลาการผู้ประสงค์จะขอเวรคืน
ตำแหน่งหน้าที่ราชการ ต้องยื่นคำร้องขอไปยังเสนาบดี
กระทรวงยุติธรรม เสนาบดีจะได้นำความกราบบังคมทูล
พระกรุณาขอพระบรมราชานุญาต แต่เพื่อประโยชน์แก่
ราชการ เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมจะเห็นว่าการขอ
พระบรมราชานุญาตไว้ไม่เกินปีหนึ่งก็ได้

มาตรา ๒๒ ถ้าเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมเห็นว่า ข้าราชการ
ตุลาการผู้ใดจะรับราชการให้ เป็นประโยชน์ควรแก่
ตำแหน่งไม่ได้ไซ้ จะนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอ
พระบรมราชานุญาตปลดข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการก็ได้

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน